ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΝΟΥΣΙΑ
τ. Τμηματάρχου Ἐθνικῆς Τραπέζης

•

Ἡ ἱστορία τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εἶναι στενὰ συνδεδεμένη μὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ μὲ τὴν ἐξέλιξιν τῆς οἰκονομίας τῆς Χώρας. Ἡ ἐξαιρετικὴ ἀνάπτυξις τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος ἀπὸ τὸ 1841 ἕως σήμερα ὀφείλεται κατὰ πολὺ εἰς τὴν δρᾶσιν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Ὅταν τὴν 30/3/1841 ὁ βασιλεὺς Ὄθων ὑπέγραφε τὸ διάταγμα τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἡ Ἑλλὰς ἦτο πτωχὴ καὶ καθυστερημένη χώρα. Τράπεζαι δὲν ὑπῆρχαν. Ἡ χώρα εἶχε τρομερὰν ἔλλειψιν κεφαλαίων. Τὸ μετοχικὸν κεφάλαιον τοῦ νέου ἱδρύματος εἶχεν ὁρισθῆ ἀρχικῶς εἰς 20.000.000 δραχμῶν καὶ εἶχε διαιρεθῆ εἰς 20.000 μετοχάς. Ἀπὸ τοὺς πρώτους ποὺ προσέφεραν κεφάλαια διὰ τὴν νέαν Τράπεζαν ἦταν ὁ Γεώργιος Σταῦρος, ὁ μεγάλος Ἑλβετὸς φιλέλλην καὶ τραπεζίτης Jean-Gabriel Eynard, ὁ Βασιλεὺς Λουδοβῖκος Α΄ τῆς Βαυαρίας, ὁ Βασιλεὺς Ὄθων, ὁ Νικόλαος Ζωσιμᾶς, ὁ Κ. Βράνης καὶ πλούσιοι ὁμογενεῖς. Ὡστόσον τὸ κεφάλαιον δὲν ἠμποροῦσε νὰ καλυφθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ τὴν ἀρχὴν καὶ ἐπέρασαν πολλὰ χρόνια μέχρις ὅτου ἡ Τράπεζα διαθέσει ὅλας τὰς μετοχάς της.

Ὑπῆρξαν στερεὰ τὰ θεμέλια ἐπάνω εἰς τὰ ὁποῖα ὁ Γεώργιος Σταῦρος καὶ ὁ Ἐὐνάρδος ἐστήριξαν τὸ Ἵδρυμα καὶ ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ πολιτικότης μὲ τὴν ὁποίαν ὁ Γεώργιος Σταῦρος, ὡς πρῶτος Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, κατηύθυνε τὰς ἐργασίας αὐτῆς ἀπὸ τὸ 1841 μέχρι τὸ 1869 εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα ν' ἀνταποκριθῇ τὸ Ἵδρυμα εἰς τὰς προσδοκίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ὁ νόμος τοῦ 1841 «περὶ συστάσεως τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης» περιώριζε τὰς ἐργασίας της. Ἡ Τράπεζα χορηγοῦσε δάνεια ἐπὶ ὑποθήκῃ καὶ ἐπ' ἐνεχύρῳ καὶ προεξωφλοῦσεν ἐμπορικὰ γραμμάτια. Ὁ νόμος ἔδιδεν ἐπίσης εἰς αὐτὴν τὸ δικαίωμα νὰ ἐκδίδῃ τραπεζογραμμάτια.

Ἡ λογιστικὴ κατάστασις τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1843 περιελάμβανε τὰ ἀκόλουθα στοιχεῖα:

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΡΕΪΤ
Διοικητὴς 1896 - 1911

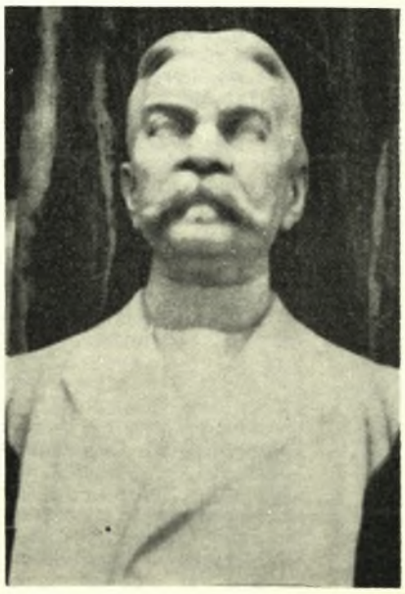

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
Ὁ ἱδρυτὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης
καὶ πρῶτος Διοικητὴς 1841 - 1869

Κεφάλαιον κατατεθειμένον	Δρχ.	3.949.000
Τραπεζ. γρ)τια εἰς κυκλοφορίαν	»	307.950
Παρακαταθῆκαι (ἤτοι Καταθέσεις)	»	54.796
Διαθέσιμα	»	445.223
Χορηγήσεις	»	5.795.943
Σύνολον Ἐνεργητικοῦ/Παθητικοῦ	»	6.942.701
Ἔξοδα Διαχειρίσεως β΄ ἑξαμήνου 1842	»	18.518
Καθαρὰ κέρδη β΄ ἑξαμήνου 1842	»	130.449

Μέρισμα 3,5 % ἤτοι δρχ. 35 κατὰ μετοχὴν

Ἀπὸ τὰ πρῶτα της χρόνια ἡ Τράπεζα προσήρμοζε τὴν λειτουργίαν της πρὸς τὰς εὐρυτέρας οἰκονομικὰς ἀνάγκας τῆς Χώρας. Ἡ προσαρμογὴ αὐτὴ ἐγίνετο μὲ ὑπολογισμένην συντηρητικότητα. Ἡ δραστηριότης της ἀκολουθοῦσε τὴν ἐξέλιξιν τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τοῦ τόπου.

Κατὰ τὰ 28 χρόνια ποὺ εἶχε διοικήσει τὴν Τράπεζαν ὁ Γεώργιος Σταῦρος καί, μετὰ τὸν θάνατόν του, μὲ Διοικητὴν τὸν Μᾶρκον Ρενιέρην (1869 - 1890) ἡ Τράπεζα ἀνέπτυξε μεγάλην δραστηριότητα εἰς πολλοὺς τομεῖς. Ἀναφέρομεν μερικοὺς σταθμοὺς τῆς ἐποχῆς αὐτῆς: Ἔγινεν ἡ διώρυξις τοῦ πορθμοῦ τοῦ Εὐρίπου (1849). Ἵδρυσε τὴν πρώτην ἑλληνικὴν ἑταιρίαν θαλασσίων καὶ χερσαίων συγκοινωνιῶν καὶ ἀσφαλειῶν (1855 - 1857). Ἐβοήθησεν εἰς τὴν σύστασιν τῆς ἑταιρίας διὰ τὴν ἀποξήρανσιν τῆς λίμνης Κωπαΐδος (1876). Συνέδραμε τὴν ἑταιρίαν τομῆς τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου τὸ 1881. Συνέβαλεν εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν σιδηροδρόμων Πελοποννήσου καὶ Θεσσαλίας τὸ 1882. Σ' ὅλα αὐτὰ τὰ δημόσια ἔργα ἡ Τράπεζα ὑπῆρξε πρόθυμος συνεπίκουρος. Κατὰ τὰ 20 χρόνια ποὺ ἀκολούθησαν, ἡ Τράπεζα εἶχε Διοικητὰς τὸν Παῦλον Καλλιγᾶ (1890 - 1896), τὸν Στέφανον Στρέϊτ (1896 - 1911) καὶ τὸν Ἰωάννην Βαλαωρίτην (1911 - 1914). Κατὰ τὸ χρονικὸν αὐτὸ διάστημα ἡ Τράπεζα συνέχισε καὶ ἐπεξέτεινε τὴν δρᾶσιν της διὰ κοινωφελεῖς σκοπούς. Τὸ Ἵδρυμα συνέβαλεν ἐπίσης εἰς τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν. Μετὰ τὸ ἐθνικὸν ἀτύχημα τοῦ πολέμου τοῦ 1897 ἀνέλαβεν ὡς Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὁ Στέφανος Στρέϊτ, τότε Διοικητὴς τῆς Τραπέζης. Ὁ Στρέϊτ κατώρθωσε νὰ ἀμβλύνῃ τὴν οἰκονομικὴν καταστροφὴν ἡ

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
20/04/2024 06:56:29 EEST - 18.222.163.31

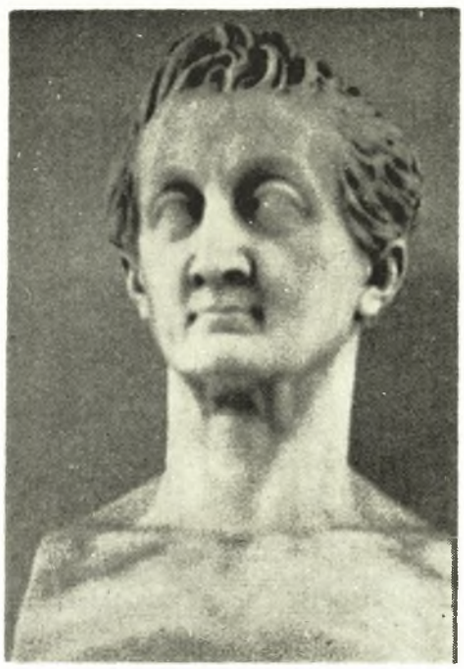

ΙΩΑΝΝΗΣ Ε·Υ·ΝΑΡΔΟΣ
Ἱδρυτής

ὁποία προέκυψεν ἀπὸ τὴν στρατιωτικὴν ἥτταν τῆς Ἑλλάδος. Κατέστησεν ὀλιγώτερον βαρὺν τὸν ὀδυνηρὸν διεθνῆ οἰκονομικὸν ἔλεγχον ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐπιβληθῆ τότε εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὰς ξένας Δυνάμεις. Κυρίως ὅμως, ὁ Στρέϊτ κατώρθωσε νὰ προωθήσῃ τὰ δημόσια οἰκονομικὰ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς περισυλλογῆς καὶ ὁριστικῆς ἐξυγιάνσεως.

Ἀποφασιστικὴ ἐξεδηλώθη ἡ συμβολὴ τῆς Τραπέζης εἰς τὴν θεραπείαν ἐκτάκτων ἐθνικῶν κοινωνικῶν ἀναγκῶν, ὡς π.χ. εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν προσφύγων ἐκ Κρήτης κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1866 - 1868, τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν πολεμοπαθῶν πληθυσμῶν τῆς Ἠπείρου καὶ τῆς Θεσσαλίας (1897 - 1898), τῆς ἐνισχύσεως τῶν θυμάτων τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος καὶ τῶν Ἑλλήνων προσφύγων ἐκ τῆς Ἀνατ. Ρωμυλίας, Βουλγαρίας καὶ Ρουμανίας (1898 - 1911). Τὸ 1910 ὁ τότε Ὑποδιοικητὴς τῆς Τραπέζης Ἰωάννης Βαλαωρίτης εἰσηγήθη εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἐψηφίσθη ὁ περίφημος νόμος ΓΧΜΒ΄. Ὁ νόμος αὐτὸς ποὺ ἀπετέλεσε πρωτοτυπίαν εἰς τὸ πεδίον τῆς νομισματικῆς τεχνικῆς καὶ τῆς συναλλαγματικῆς πολιτικῆς, προέβλεπε καὶ ἐρρύθμιζε τὴν ἀγοραπωλησίαν χρυσοῦ καὶ συναλλάγματος διὰ τραπεζογραμματίων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου αὐτοῦ ἡ Τράπεζα συνεκέντρωσε σημαντικὰ ἀποθέματα εἰς χρυσὸν καὶ εἰς συνάλλαγμα καὶ ἠδυνήθη νὰ χρηματοδοτήσῃ τὸ Κράτος κατὰ τοὺς ἀπελευθερωτικοὺς πολέμους τοῦ 1912 - 1913. Ὁ Ἰωάννης Βαλαωρίτης εἰς τὸν Ἀπολογισμὸν τοῦ ἔτους 1912 ἔλεγεν εἰς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῶν Μετόχων: «Δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ μὲ ὑπερηφάνειαν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ὅτι εἰς τὰς κρισίμους αὐτὰς περιστάσεις ἀπεδείχθη ἀνταξία τοῦ προορισμοῦ της καὶ τοῦ ἐθνικοῦ καθήκοντός της».

Ἡ ὀγδόη δεκαετία τῆς ζωῆς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης συμπίπτει μὲ τὴν θυελλώδη περίοδον τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου (1914 - 1918) καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ διχασμοῦ. Συμπίπτει ἐπίσης μὲ τοὺς νικηφόρους ἀγῶνας καὶ τὴν στρατιωτικὴν καταστροφὴν εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν. Ὑπὸ τὰς διαδοχικὰς διοικήσεις τοῦ Ἰωάννου Εὐταξία, τοῦ Ἀλεξάνδρου Ζαΐμη καὶ τοῦ Δημητρίου Μαξίμου ἡ Τράπεζα δὲν παρέλειψε καὶ πάλιν νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ ἐθνικόν της καθῆκον. Ἡ Τράπεζα τότε σχεδὸν μόνη της διεξήγαγε μὲ ἀποτελεσματικότητα τὸν ἐπισιτισμὸν τῆς Χώρας. Ἐχρηματοδότησε τὸν ἀγῶνα τῶν συμμαχικῶν στρατευμάτων ποὺ πολεμοῦσαν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐναντίον τῶν Γερμανῶν, Βουλγάρων καὶ Τούρκων. Ἐπίσης ἀνέλαβε τὴν πρώτην περίθαλψιν τῶν προσφύγων ποὺ ἦλθον ἀπὸ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ τὴν Θράκην.

Εἰς τὰ τέλη τῆς δεκαετίας 1911 - 1921, ἡ Τράπεζα ἀπέκτησε τὸ ἀποκλειστικὸν προνόμιον νὰ ἐκδίδῃ καὶ νὰ κυκλοφορῇ τραπεζικὰ γραμμάτια εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα. Περιωρισμένον δικαίωμα νὰ ἐκδίδουν καὶ νὰ κυκλοφοροῦν τραπεζογραμμάτια εἶχον προηγουμένως καὶ ἡ Ἰονικὴ Τράπεζα μέχρι τὸ 1921, ἡ Τράπεζα Κρήτης μέχρι τὸ 1919 καὶ παλαιότερα ἡ Τράπεζα Ἠπειροθεσσαλίας (1882 - 1899).

Κατὰ τὴν ἐνάτην δεκαετίαν τῆς ζωῆς τῆς Τραπέζης (1920 - 1930) ἐσημειώθη ἀποφασιστικὴ καμπὴ εἰς τὴν σταδιοδρομίαν της. Αὐτὴ ἡ δεκαετία ἦτο σημαντικὴ διὰ τὴν ἀνέλιξιν τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας. Διότι μὲ τὸ τέλος τῶν ἀπελευθερωτικῶν πολέμων, μὲ τὴν ἔλευσιν τῶν Ἑλλήνων προσφύγων ἀπὸ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, ἀπὸ τὸν Εὔξεινον Πόντον καὶ ἀπὸ τὴν Θράκην καὶ μὲ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν μουσουλμανικῶν πληθυσμῶν τῶν νέων ἑλληνικῶν χωρῶν, διηυρύνθησαν μεγάλως τὰ πλαίσια τῆς παραγωγῆς. Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα πρωτοστάτησε τότε εἰς τὴν λύσιν τοῦ ἐνεργειακοῦ προβλήματος τῆς πρωτευούσης μὲ τὴν ἵδρυσιν τῆς Γενικῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας μαζὶ μὲ τὴν ἀγγλικὴν Power & Traction Financing Co. καὶ συνέβαλεν εἰς τὴν χρηματοδότησιν τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων πρὸς κατασκευὴν τοῦ φράγματος τοῦ Μαραθῶνος ὑπὸ τῆς ἀμερικανικῆς ἑταιρίας Ulen, διὰ τοῦ ὁποίου ἐλύετο τότε τὸ σοβαρὸν πρόβλημα τῆς ὑδρεύσεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα συνέβαλεν ἐπίσης εἰς τὴν ἵδρυσιν τοῦ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τότε ἔγινε ρυθμιστὴς τοῦ δυσχεροῦς προβλήματος τῆς σταφίδος. Ἐπίσης τὸ 1925, ἀνέλαβε τὴν διαχείρισιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, καθώς, καὶ τὴν διαχείρισιν τῶν κτημάτων ποὺ ἀνῆκον εἰς τοὺς Μουσουλμάνους οἱ ὁποῖοι ἀντηλλάγησαν μὲ τὸν ἑλληνικὸν πληθυσμὸν τῆς Μ. Ἀσίας. Ἡ Τράπεζα μὲ τὰ δάνειά της διηυκόλυνε τὸ Κράτος εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ προγράμματος ὁδο-

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ
Διοικητὴς 1911 - 1914

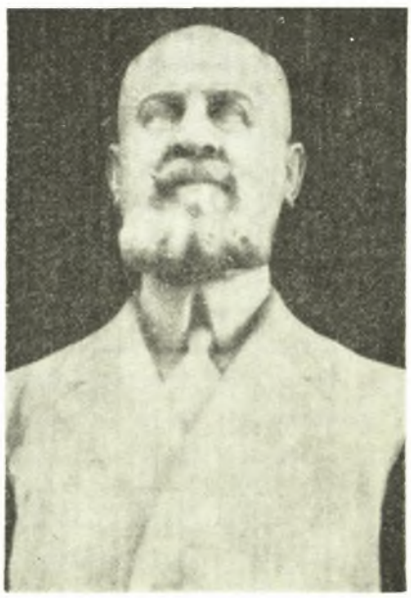

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
20/04/2024 06:56:29 EEST - 18.222.163.31

Τὸ Κτίριον τοῦ κεντρικοῦ καταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης κατὰ τὸ 1841

ποιίας. Κατὰ τὸ 1926 ἐχρηματοδότησε τὴν Ἑταιρίαν Χημικῶν Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων μὲ 600.000 λίρας Ἀγγλίας διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐργασιῶν της.

Ἡ κρίσιμος καμπὴ διὰ τὴν σταδιοδρομίαν τῆς Τραπέζης συνδέεται μὲ τὴν παραίτησίν της ἀπὸ τὸ ἐκδοτικὸν προνόμιον κατὰ τὸ ἔτος 1927, ἐνῶ τοῦτο ἔληγε τὸ 1950. Τὴν 27ην Ὀκτωβρίου 1927 ὑπεγράφη μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης σύμβασις διὰ τῆς ὁποίας προεβλέπετο ἡ ἵδρυσις τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος. Τὴν 28ην Μαΐου 1928 τὸ νέον ἐκδοτικὸν Ἵδρυμα παρέλαβε ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τὸ ἐκδοτικὸν προνόμιον, τὸ συναλλαγματικὸν ἀπόθεμα, ὅλα τά σχετικά στοιχεῖα τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ ἰδίως τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ Κράτους. Κατὰ τά ἔτη 1927 - 1929 ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα συνετέλεσεν ἐπίσης εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς Κτηματικῆς καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης μὲ ἰδικά της κεφάλαια καὶ τὰς ἐβοήθησεν εἰς τὰ πρῶτα βήματά των μὲ προσωπικὸν καὶ τεχνικὴν ὀργάνωσιν. Ὑπὸ τὴν νέαν μορφὴν της ἡ Τράπεζα κατέστη πάλιν ὁ κύριος φορεὺς συγκεντρώσεως καὶ διοχετεύσεως κεφαλαίων ζωογονοῦσα ὅλους τοὺς παραγωγικοὺς τομεῖς καὶ πρὸ παντὸς τὴν βιομηχανίαν. Μὲ Διοικητάς τὸν Ἰωάννην Δροσόπουλον καὶ τὸν Ἀλέξανδρον Κοριζῆν (1928 - 1941), ἡ Τράπεζα ἐπανεῦρε ταχέως τὸ οἰκονομικὸν μεγαλεῖον της. Ὅταν ἡ νέα ἐκδοτική Τράπεζα εὑρέθη εἰς δυσχερῆ θέσιν, λόγῳ τῆς κρίσεως τοῦ 1932, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα προσέτρεξε πάλιν διὰ νὰ προλάβῃ τὴν καταστροφὴν καί ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Τραπέζης Ἑλλάδος ποσὸν 5.000.000 δολλαρίων, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ τοῦτο ὡς κάλυμμα τῆς κυκλοφορίας τοῦ ἑλληνικοῦ χαρτονομίσματος.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΩΤΗΣ
Ὑποδιοικητὴς

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ
Διοικητὴς 1966 -

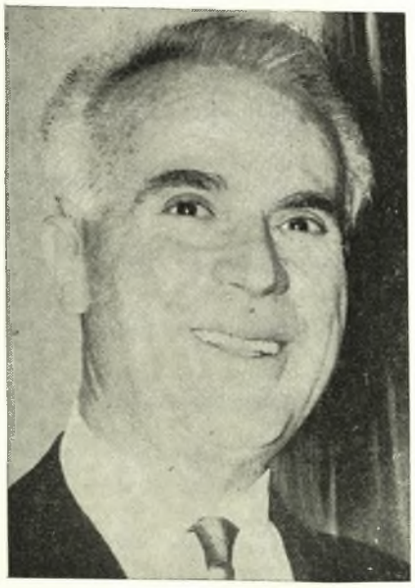

Μόλις παρῆλθεν ἡ οἰκονομικὴ κρίσις ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα διωχέτευσε τὰ τεράστια διαθέσιμά της, καθὼς καὶ κεφάλαια τὰ ὁποῖα εἶχε προσελκύσει ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν, εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς παραγωγικῆς δραστηριότητος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Τὰ ἔτη τοῦ πολέμου καὶ τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς ἄφησαν βαθειὰ τὰ ἴχνη τους εἰς ὁλόκληρον τὸν οἰκονομικὸν ὀργανισμὸν τῆς Χώρας καὶ διὰ τῆς ἐξαρθρώσεως τοῦ νομισματικοῦ συστήματος ἐκλόνισαν τὰς βάσεις τῆς πίστεως. Οὕτω, ἐξηνεμίσθησαν τὰ κεφάλαια τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, καθὼς καὶ τῶν ἄλλων ἑλληνικῶν τραπεζῶν, ἀλλὰ χάρις εἰς τὴν ἀποφασιστικότητα καὶ τὴν αὐτοθυσίαν τοῦ Προσωπικοῦ της διεσώθη τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς εἰς χρεόγραφα καὶ ἀκίνητα περιουσίας της. Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1944, ὅταν ἡ Ἑλλὰς ἀπηλευθερώθη, ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία εἶχε τραυματισθῆ βαρέως. Οἱ κλάδοι τῆς παραγωγῆς εἶχον καταστραφῆ σχεδὸν ὁλοσχερῶς. Ἡ νέα Διοίκησις τῆς Τραπέζης (1945-1951) ὑπὸ τὸν Γεώργιον Πεσμαζόγλου, ἡ ὁποία ἐξελέγη κατὰ τὴν πρώτην μεταπολεμικὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῶν Μετόχων, εὑρέθη ἐνώπιον συνθηκῶν ἀναλόγων περίπου πρὸς ἐκείνας τὰς ὁποίας εἶχον ἀντιμετωπίσει ἕνα αἰῶνα πρὶν οἱ ἱδρυταὶ τῆς Τραπέζης. Τὸ 1841 ἡ οἰκονομία ἦτο ἀνύπαρκτος. Τὸ 1945 ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία ἦτο ἐκ βάθρων ἐξηρθρωμένη. Ἐρείπια ἦσαν τότε, μὲ ἐρείπια ἦτο καὶ τώρα γεμάτη ἡ ἑλληνικὴ γῆ. Μὲ πίστιν καὶ καρτερίαν ἡ Διοίκησις καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῆς Τραπέζης εἰργάσθησαν διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν τοῦ Ἱδρύματος. Καὶ παρ' ὅλας τὰς δυσκολίας ποὺ ὠφείλοντο κατὰ τὰ πρῶτα μεταπολεμικὰ ἔτη κυρίως εἰς τὸν συμμοριτοπόλεμον, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΑΖΗΣ
Ὑποδιοικητὴς

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
20/04/2024 06:56:29 EEST - 18.222.163.31

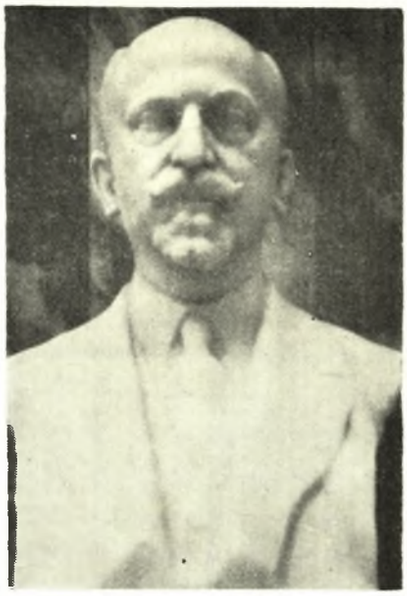

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΞΙΜΟΣ
Διοικητὴς 1921 - 1923

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ
Διοικητὴς 1928 - 1939

ἀνέκτησε βαθμηδὸν τὸ κῦρος εἰς τὴν παλαιὰν ἰσχύν της.

Ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν συνεκεντρώθησαν καὶ πάλιν εἰς τὸ ὑπεραιωνόβιον τοῦτο Ἵδρυμα ὑπὸ μορφὴν καταθέσεων μεγάλα κεφάλαια ποὺ ἐκάλυπτον ὁλονὲν περισσοτέρας ἀνάγκας τῆς οἰκονομίας. Μεταξὺ τοῦ 1947 καὶ 1951 τὰ κεφάλαια αὐτὰ ἀνῆλθον ἀπὸ 65 δισεκατ. (παλαιαὶ δραχμαὶ) εἰς 960 δισεκ. καὶ αἱ χορηγήσεις ἀντιστοίχως ἀπὸ 422 εἰς 1.550 δισεκατ. δραχμῶν. Οἱ ἀριθμοὶ αὐτοὶ δεικνύουν ἐπίσης τὴν ραγδαίαν βελτίωσιν τῆς θέσεως τῆς Τραπέζης ἔναντι τοῦ ἐκδοτικοῦ Ἱδρύματος, δεδομένου ὅτι ἐμειώθη οὐσιωδῶς ἡ ἐξάρτησίς της ἀπὸ τὸ τελευταῖον τοῦτο. Πρόσθετον ἔνδειξιν ὅμως τῆς σταθερᾶς αὐξήσεως τῆς ἰσχύος τῆς Τραπέζης εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι ἤδη διὰ τὴν χρῆσιν 1949 κατεβλήθη μέρισμα εἰς τοὺς μετόχους.

Ἡ κατὰ τὸν Φεβρουάριον 1953 ἐπιβληθεῖσα ὑπὸ τῆς τότε Κυβερνήσεως συγχώνευσις τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης μὲ τὴν Τράπεζαν Ἀθηνῶν, τῆς ὁποίας ἄλλωστε προηγήθη μία βραχεῖα περίοδος ἀνωμαλίας, δὲν ἦτο ἄνευ σοβαρωτάτων συνεπειῶν διὰ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Ἰδιαιτέρως ἐπαχθεῖς ἦσαν αἱ συνέπειαι τῆς ἀθρόας ἀπολύσεως ἑκατοντάδων ὑπαλλήλων μὲ τεραστίαν ἐπιβάρυνσιν τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν τοῦ προσωπικοῦ καὶ τῶν δύο Τραπεζῶν καὶ ἡ ἐντεῦθεν σταθερὰ καὶ δυσανάλογος ἐπιβάρυνσις τοῦ ἐκ τῆς συγχωνεύσεως προελθόντος ὀργανισμοῦ. Ἡ ἐξυγίανσις τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐπετεύχθη μόλις ἀπὸ τοῦ 1955 ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ παλαιοῦ ἱκανωτάτου στελέχους αὐτῆς, Βασιλείου Κυριακοπούλου.

Κατὰ τὴν ἔκτοτε διαρρεύσασαν δεκαετίαν ἡ Τράπεζα κατέστη συγχρονισμένος πιστωτικὸς ὀργανισμός. Ὄχι μόνον τὸ λογιστικὸν της σύστημα ἀνεμορφώθη καὶ προσηρμόσθη εἰς τὰ τελευταίου τύπου μηχανολογιστικὰ μέσα, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῶν ἐργασιῶν της ἐπρα-

Τὸ κεντρικὸν κατάστημα ὡς ἔχει σήμερον

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
20/04/2024 06:56:29 EEST - 18.222.163.31

γματοποιήθησαν οὐσιώδεις βελτιώσεις καὶ ἐπεκτάσεις. Τὸ δίκτυον τῶν ὑποκαταστημάτων καὶ πρακτορείων της ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος ηὐξήθη κατὰ τὴν δεκαετίαν αὐτὴν κατὰ 40 μονάδες περίπου (ἀπὸ 133 εἰς 170), προβλέπεται δὲ ὅτι θὰ αὐξηθῇ ἀκόμη περισσότερον εἰς τὸ ἄμεσον μέλλον. Ὅλα σχεδὸν τὰ νέα ὑποκαταστήματα ἐστεγάσθησαν εἰς νέα κτίρια διαθέτοντα τὰς πλέον συγχρονισμένας ἐγκαταστάσεις ποὺ παρέχουν ἄνεσιν εἰς τὴν πελατείαν καὶ τὸ προσωπικόν.

Παραλλήλως, ἐπεξετάθησαν τεραστίως αἱ ἐργασίαι τῆς Τραπέζης εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς. Ἀρκεῖ νὰ ὑπομνησθῇ ὅτι αἱ καταθέσεις της ηὐξήθησαν ἀπὸ 3 δισεκ. τὸ 1955 εἰς 21 δισεκατ. περίπου τὸ 1965 καὶ αἱ χορηγήσεις ἀντιστοίχως ἀπὸ 3,2 δισεκατ. εἰς 18 δισεκατ. Ὁ ὄγκος τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης ηὐξήθη ἀναλογικῶς ἀκόμη περισσότερον, ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὁ ἀριθμὸς τῶν συναλλασσομένων μὲ αὐτήν. Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρεται ὅτι κατὰ τὸ 1955 οἱ καταθέται ἀνήρχοντο εἰς 83.000 περίπου, ἐνῶ σήμερον φθάνουν σχεδὸν τοὺς 900.000.

Φυσικὴ συνέπεια τῆς ἐξελίξεως αὐτῆς κατὰ τὰ τελευταῖα 10 ἔτη ἦτο ἡ αὔξησις τῆς ἀκτινοβολίας τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Χάρις εἰς τὸ κῦρος καὶ τὴν ἰσχὺν ποὺ διαθέτει ἡ Τράπεζα συνετέλεσε κατὰ πολὺ εἰς τὴν προσέλκυσιν ξένων κεφαλαίων καὶ εἰς τὴν πραγματοποίησιν ἐπιχειρηματικῶν συνδυασμῶν διὰ τῆς συνεργασίας ξένων κεφαλαιούχων καὶ ἐπιχειρηματιῶν μὲ τὸν ἑλληνικὸν βιομηχανικὸν καὶ ἐμπορικὸν κόσμον. Ἰδιαιτέρως ἐπιτυχὴς ἦτο ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἡ ἵδρυσις, τὸ 1963, τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Ἐπενδύσεων Βιομηχανικῆς Ἀναπτύξεως μὲ τὴν συμβολὴν δεκάδος ἐκ τῶν μεγαλυτέρων πιστοδοτικῶν ὀργανισμῶν τοῦ κόσμου. Ὁ ὀργανισμὸς αὐτὸς διαθέτει ἤδη μετοχικὸν κεφάλαιον 300 ἑκατ. καὶ αἱ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας του μέχρι 30 Ἰουνίου 1966 ἐγκριθεῖσαι ἐργασίαι εἶχον φθάσει τὸ ποσὸν τῶν 372 ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

Ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ κ. Ἰωάννου Παρασκευοπούλου, παλαιοῦ ἐξέχοντος στελέχους τῆς Τραπέζης καὶ τραπεζικῆς προσωπικότητος διεθνοῦς κύρους, τὸ Ἵδρυμα τὸ ὁποῖον ἑώρτασεν ἐφέτος τὴν 125ην ἐπέτειον ἀπὸ τῆς συστάσεώς του συνεχίζει τὴν λαμπρὰν ἐθνωφελῆ του δραστηριότητα εἰς ὅλους τοὺς καιρίους τομεῖς τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας.

Ἀμαλιάπολις

ΓΑΛΛΙΚΟΝ ΣΧΕΔΙΟΝ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ 1854[1]

(Ἐκ τῶν Διπλωματικῶν Ἀρχείων τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν καὶ Ναυτικῶν τῆς Γαλλίας)

ΗΛΙΑ ΠΑΝΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Διδάκτορος Νεωτέρας Ἱστορίας Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Παρισίων

●

Οὐδείς, ἐξ ὅσων γνωρίζομεν, τῶν ἱστορικῶν, Ἑλλήνων ἢ ξένων, ἀναφέρει τὴν εἰς Θεσσαλίαν κατ' Ἰούνιον τοῦ 1854 ἀποστολὴν τοῦ γάλλου προξένου Σύρου A. Guerin πρὸς ἀπόσβεσιν τῆς Θεσσαλικῆς ἐπαναστάσεως καὶ μάλιστα ὅτι ἡ περὶ ἀποστολῆς Γάλλων καὶ Ἄγγλων προξένων εἰς Θεσσαλίαν ἰδέα ὀφείλεται εἰς ἐπινόησιν τοῦ Γάλλου ἐν Ἀθήναις πρεσβευτοῦ Forth Rouen, συγγενοῦς τοῦ πρώτου μεταπελευθερωτικοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Γαλλίας A. Rouen.

Ὡς εἶναι γνωστὸν ἡ Γαλλία καὶ Ἀγγλία πρὸς κατάπνιξιν τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ, Ἠπείρῳ καὶ Μακεδονίᾳ ἐπαναστάσεως τοῦ 1854, κατὰ τὸν μεταξὺ Ρωσίας καὶ Τουρκίας Κριμαϊκὸν πόλεμον, κηρύξασαι ὡς σύμμαχοι τῆς Τουρκίας τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Ρωσίας ἀπεβίβασαν εἰς Πειραιᾶ τὴν 13)25 Μαΐου 1854 στρατὸν κατοχῆς, ὁ ὁποῖος παρέμεινε, καὶ μετὰ τὴν κατὰ τὸ 1856 συναφθεῖσαν συνθήκην εἰρήνης, ἐν Ἑλλάδι ἀποχωρήσας κατὰ Φεβρουάριον 1857. Μάλιστα ὁ Γάλλος ὑποναύαρχος καὶ διοικητὴς τῆς ἐν Ἀνατολῇ ναυτικῆς μοίρας B. Tinan, κατ' ἔκθεσίν του πρὸς τὸν διοικητὴν τοῦ Γαλλικοῦ στόλου Μεσογείου ἀντιναύαρχον Hamelin[2], ἐπισκεφθεὶς ἀπὸ Μαρτίου 1854 τὴν Ἀμαλιάπολιν Θεσσαλίας, ὁπόθεν ἀνεφωδιάζοντο οἱ Ἕλληνες ἐπαναστάται, ὄχι μόνον ἐγνώρισεν εἰς τοὺς κατοίκους «τὴν σταθερὰν θέλησιν τῆς Κυβερνήσεως ἡμῶν (Γαλλίας) νὰ ὑπερασπίσωμεν ἀντὶ πάσης θυσίας τὸ τουρκικὸν ἔδαφος», ἀπειλήσας, ὅτι «θὰ ὑφίσταντο αὐστηρὰ ἀντίποινα ἐκ μέρους ἡμῶν (Γαλλίας), ἂν ἐβοήθουν τοὺς ἐπαναστάτας», ἀλλὰ καὶ μιμούμενος τὸν κατὰ τὸ 1825 Γάλλον συνάδελφόν του Drouault, ὅστις εἶχε συμβουλεύσει τὸν Αἰγύπτιον Ἰμβραὴμ νὰ μὴ ἀποβιβασθῇ εἰς Σάμον, ἀλλ' εἰς Μεσσηνίαν, συνεβούλευσε τὰς εἰς Βόλον ἀφιχθείσας τέσσαρας τουρκικὰς μετὰ στρατοῦ φρεγάτας νὰ ἀποβιβάσουν τὸν στρατὸν εἰς τὴν παραλίαν Ἁλμυροῦ, ἀφ' ἑνὸς μὲν πρὸς λύσιν τῆς παρὰ τῶν ἐπαναστατῶν πολιορκίας τῆς πόλεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸς ἐκδίωξιν τῶν Ἑλλήνων ἐκ τοῦ χωρίου Πλατάνου τῆς ἐπαρχίας Ἁλμυροῦ (Ε 20).

Ἂν καὶ ὁ βασιλεὺς Ὄθων τὴν ἑπομένην τῆς ἀφίξεως τοῦ στρατοῦ κατοχῆς ἐδήλωσεν εἰς τοὺς ἐν Ἀθήναις πρεσβευτὰς Γαλλίας Rouen καὶ Ἀγγλίας Wyse, ὅτι θὰ ἐτήρει

1. Μετὰ περιγραφῆς τῆς Θεσσαλίας κατὰ τὸ 1850 ὑπὸ τοῦ Γάλλου προξένου Grasset (Ε 1).

Τὰ ἐν τῷ τέλει τῆς μελέτης κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν δημοσιευόμενα 28 ἀνέκδοτα ἔγγραφα ἀπόκεινται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν τῆς Γαλλίας (Προξενικὴ-Ἐμπορικὴ καὶ Πολιτικὴ Ἀλληλογραφία) ὡς καὶ εἰς τὰ Ἐθνικὰ Ἀρχεῖα Παρισίων (Ὑπουργεῖον Ναυτικῶν), γίνεται δὲ παραπομπὴ διὰ τοῦ κεφαλαίου Ε (=ἔγγραφον) καὶ τοῦ ἀριθμοῦ των, ἤτοι Ε1 - Ε19 (Ὑπουργείου Ἐξωτ/κῶν) καὶ Ε 20 - Ε 28 ὑπουργείου Ναυτικῶν.

2. Ὁ ὑπὸ τὸν ἀντιναύαρχον Hamelin στόλος τῆς Μεσογείου (21 πλοῖα) καὶ ὁ ὑπὸ τὸν ἀντιν. Bruat στόλος τοῦ Ὠκεανοῦ (10 πλοῖα) ἡνώθησαν ὑπὸ τὸν Hamelin, ἡ δὲ ναυτικὴ μοῖρα τοῦ ὑποναύαρχου Tinan «προωρισμένη νὰ δράσῃ εἰς τὰ ὕδατα τῆς Ἑλλάδος» εἶχε 14 πλοῖα, ἐξ ὧν 9 ἀτμοκίνητα. Ἐφημ. Παρισίων Moniteur Universel 25.5.1854.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
20/04/2024 06:56:29 EEST - 18.222.163.31